

18. Kunnanasiamiehet

Henkilökunta. Kaupunginkansliaan v. 1960 perustettu kunnanasiamiehen v. 1964 perustettu tilapäinen apulaiskunnanasiamiehen virka siirrettiin kaupungin keskushallinnon organisaation uudistamisen yhteydessä 1.1. 1971 lukien kaupunginkanslian lainopilliseen osastoon.

Kunnanasiamies toimii varsinaisten virka-tehtäviensä ohella verolautakunnan, sen valmistelujaoston ja liikejaoston sekä tutkijalautakunnan ja sen liikejaoston kunnanasiamiehenä. Liikejaostossa tapahtuvaa toimintaa varten hänellä on kaksi palkkiovirkaista kunnanasiamiehen varamiestä, jotka ovat veroviraston viranhaltijoita. Lisäksi veroviraston lakimiesviranhaltijoista on osa määrätty toimimaan verolautakunnan eri jaostoissa sekä ennakkoperintäasioissa palkkiovirkaisina kunnanasiamiehinä ja kunnanasiamiehen varamiehinä. Verolautakunnan eri jaostoihin määrätty henkilöt toimivat verotuslain 25 §:n nojalla kunnanasiamiehinä tai varamiehinä myös tutkijalautakunnan vastaavissa jaostoissa.

Kunnanasiamiehenä toimi v. 1972 edelleen varat. Antti Varhimo ja apulaiskunnanasiamiehenä lainop.kand. Bengt Melander. Palkkiovirkaisina kunnanasiamiehinä toimi 13 ja palkkiovirkaisina kunnanasiamiehen varamiehinä 14 osastosihteeriä ym. veroviraston viranhaltijaa, joista yhdeksän henkilöä vain osan vuotta. Yksi apulaiskunnanasiamies toimi myös kunnanasiamiehen varamiehenä verolautakunnan ja sen valmistelujaoston kokouksissa sekä ennakkoperintäasioissa.

Kunnanasiamiesten toimisto- ja konekirjoitustyöt hoiti verovirasto.

Toimisto- ja arkistotilat. Päävirkaisten kunnanasiamiehen työhuone sijaitsi veroviraston huoneistossa Stadionilla ja apulaiskunnan-asiamiehen työhuone vastaavasti P. Hesperiankatu 15:ssä. Palkkiovirkaiset kunnan-asiamiehet hoitivat tehtävänsä yleensä heille valtion virkamiehinä kuuluissa työtiloissa.

Kaupungille verotusasioissa kuuluneet asiakirjat säilytettiin verovirastossa, lukuun ottamatta kaupunginhallituksen yleisjaoston pöytäkirjoja ja kaupunginjohtajan päätösluetteloa, jotka arkistoitii kaupunginkanslian toimesta.

Toiminta. Päävirkaisten kunnanasiamiehen pääasiallisimpia tehtäviä oli mm. keskusverolautakunnan ennakkotiedon sisältämien päätösten esittely kaupunginhallituksen yleisjaostolle sekä ehdotuksen laatiminen muutoksenhakukirjelmäksi, milloin yleisjaosto päätti hakea muutosta tällaiseen päätökseen. Lisäksi hänen tuli pitää yleisjaostossa pöytäkirjaa veroasioissa ja antaa siitä otteita asianomaisille ja eri laitoksille ja virastoille sekä esitellä kaupunginjohtajalle hänen käsiteltäväkseen kuuluvat veroasiat ja laatia ehdotus muutoksenhakukirjelmäksi, mikäli kaupunginjohtaja päätti hakea muutosta lääninhallitusten ja merimiesverolautakunnan päätöksiin. Edelleen hänen tuli laatia ehdotus vastineeksi, jonka kaupunginjohtaja antaa kaupunginhallituksen puolesta verovelvollisen tai toisen veronsaajakunnan lääninhallituksen päätöksestä tekemän valituksen johdosta

sekä pitää kaupunginjohtajan päätösluetteloä verotusta koskevien asioiden osalta ja antaa siitä tarvittaessa otteita eri virastoille. Kunnanasiamiehen tuli lisäksi antaa lääninhallitukselle lausunnot verojäämien tileistä poistamista koskevissa asioissa.

Päävirikaisen kunnanasiamiehen tehtävistä mainittakoon vielä vastineiden antaminen verolautakunnan liikejaoston ja lääninverolautakuntien ao. jaostojen puolesta kunnallis- ja kirkollisverotuksista tehtyihin valituksiin. Muiden tehtäviensä suuren määrän vuoksi kunnanasiamies ei ole voinut kuitenkaan hoitaa ko. tehtävää käytännöllisesti katsoen lainkaan koko kunnanasiamiesjärjestelmän voimassaolon aikana, vaan vastineiden antaminen on jäänyt miltei kokonaan liikejaoston kunnanasiamiesten varamiesten huoleksi. Kunnanasiamies on tässä suhteessa lähinnä antanut varamiehilleen ohjeita ja neuvoja.

Apulaiskunnanasiamiehen tehtäviin kuului lähinnä valmistella kaupunginhallitukselle osoitetut veronhuojennusta koskevat hakemukset ja esitellä ne kaupunginhallituksen yleisjaostolle. Lisäksi hän avusti päävirikaista kunnanasiamiestä tämän toimintapiiriin kuuluvissa tehtävissä lähinnä esittelemällä kaupunginjohtajalle tämän käsiteltäväksi kuuluvia veroasioita, ja pitämällä tältä osin kaupunginjohtajan päätösluetteloä. Apulais-

kunnanasiamiehen tuli myös antaa kaupunginhallituksen puolesta lausuntoja verojäämien tileistä poistamista koskevissa asioissa.

Veroviraston verovalitusasiain kirjaamon laatiman tilaston mukaan käsiteltiin kertomusvuonna tapahtuneissa esittelyissä, veronhuojennusta koskevia asioita lukuun ottamatta, yhteensä 8 022 (ed.v. 7 166) asiaa, joista suurimpana ryhmänä mainittakoon lääninhallitusten päätökset 7 305 (6 583) kpl. Veronhuojennusta koskevia hakemuksia käsiteltiin kaupunginhallituksen yleisjaoston kokouksissa yhteensä 289.

Palkkiovirikaisten kunnanasiamiesten ja heidän varamiestensä pääasiallisimpana tehtävänä on laatia heidän toimialakseen määrätyn veroviraston osaston osalta vastineet kunnallis- ja kirkollisverotuksista sekä kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksun maksupanoista tehtyihin valituksiin. Lisäksi he valvovat kaupungin, seurakunnan ja Kansaneläkelaitoksen oikeutta verotuksessa ja hakevat tarpeen vaatiessa muutosta ko. jaoston toimittamaan verotukseen. Kun valitukset saattoivat koskea samalla myös valtionverotusta ja ao. jaostoissa oli sekä valtionettä kunnanasiamiehenä tai heidän varamiehenään yleensä sama henkilö, ei ole käytävissä tilastoa yksinomaan kunnallisverotusta koskeneiden vastineiden ja valitusten määräästä.